

МІНІСТР АПК: ТАКОГО ШАНСУ, ЯК ЗАРАЗ, В УКРАЇНИ МОЖЕ Й НЕ БУТИ

**Я. БРЕНЗЕЙ
(УНІАН)**

- Олексію Михайловичу, чому ви вирішили залишити приватний бізнес і піти на держслужбу?

- Це рішення далось мені непросто. Але у нього є передісторія. Ще під час навчання в Києво-Могилянській академії у мене була мрія стати президентом. У нас весь набір тоді мріяв стати президентом (посміхається). Але після закінчення університету я все-таки пішов працювати в приватний бізнес - працював у консалтингу, аудиті, сільському господарстві, захистив кандидатську дисертацію на аграрну тематику. Однак, потім трапився Євромайдан, в якому я брав активну участь. У якийсь момент зрозумів, що потрібно міняти систему зсередини, тому, коли мені почали пропонувати піти на держслужбу, я сприйняв це як певний виклик і зважився прийняти пропозицію.

- Мрію стати президентом не залишили?

- Насправді, я багато ким мріяв бути - і агрономом, і слюсарем, і складачем комбайнів, як тато. Але зараз мої мрії досить прості. Мені дійсно хочеться зробити щось для країни, тому що я добре розумію, в якій складній ситуації опинилася Україна. До того ж відчуваю, наскільки високий рівень очікувань суспільства від нової влади. І я глибоко переконаний, що такого шансу, як зараз, у країни може й не бути, і ми хочемо цей шанс реалізувати. Можливо, це прозвучить дещо пафосно, але в новому уряді всі розуміють, що у нас є якась історична місія, і ми повинні перейти від слів до справи.

- Ваш колега - голова Мінекономрозвитку Айварас Абромавічус має намір істотно скоротити апарат ввіреного йому відомства. Ви плануєте подібну внутрішню реформу Мінагропроду? Чим, на вашу думку,

Новий Міністр аграрної політики та продовольства Олексій Павленко розповів в інтерв'ю УНІАН про кроки свого відомства з реформування ключової для країни галузі й поділився амбітною мрією збільшити щорічні врожаї зернових в Україні до 100 млн. тонн із торішнього рекорду в 64 млн. тонн.

38-річний Олексій Павленко, який у грудні минулого року очолив Міністерство аграрної політики і продовольства є управлінцем нової школи. Є в нього й обов'язковий для цієї генерації українських менеджерів диплом MBA західного університету, і досвід роботи у великих бізнес-групах.

У найближчі місяці Україна, в якій аграрний сектор завжди був, з одного боку, одним з головних локомотивів розвитку, а з іншого - надзвичайно проблемним і консервативним, зможе дізнатися, чи під силу новому міністру змінити систему і запровадити європейські практики управління й ведення бізнесу. В інтерв'ю УНІАН О.Павленко розповів про своє бачення реформування відомства і всього аграрного сектора країни, а також про те, що найближчим часом чекає оброслі скандалами Державну продовольчо-зернову корпорацію і держхолдинг «Укрспирт». І як скоро країна стане «світовим хлібним кошиком» зі щорічними врожаями зернових в 100 мільйонів тонн, і що для цього буде робити нова команда керівників галузі.

міністерство аграрної політики взагалі має займатися?

- Коли ми говоримо про будь-які скорочення, то відштовхуватися потрібно не від кількості людей, а від кількості функцій. Тому сьогодні ми повинні чітко визначити основоположні функції міністерства. По-перше, це - сприяння євроінтеграційним процесам, відкриттю нових ринків для нашої аграрної продукції, стимулювання експорту. По-друге, це - робота з дерегуляції та законотворчність. В рамках цих ключових цілей ми й будемо реформувати департаменти міністерства, даючи їм конкретні завдання. І після цього вже стане ясно, скільки з 422 чоловік, що працюють в Мінагропроді, потрібно буде звільнити. Але я вважаю, що оптимізація роботи міністерства - це лише мала частина реформи.

Наше головне завдання - масштабна дерегуляція. Ми повинні зробити так, щоб бізнесу стало легше працювати. Тому, в першу чергу, необхідно скоротити непотрібні функції держави. В рамках реалізації цього завдання ми зараз, наприклад, займаємося ліквідацією Державної інспекції сільського господарства. До того ж, спільно з Мінекономрозвитку, ми розробили законопроект про дерегуляцію, в якому великий блок присвячений скасуванню низки

ліцензій і сертифікатів в агробізнесі.

Серед ключових завдань міністерства аграрної політики також має бути налагодження ефективної комунікації з бізнесом. І ми відкриті до спілкування, і впевнено говоримо, що наша мета - допомагати, а не заважати бізнесу. Але при цьому ми розуміємо, що, в першу чергу, повинна бути забезпечена продовольча безпека країни.

- Яка ваша програма-максимум на посаді міністра?

- Я докладаю максимум зусиль, щоб країна змогла вийти на урожай в 100 млн тонн. Для того, щоб це зробити необхідно, по-перше, створити умови для інвестування в елеваторну й портову інфраструктури, зробити цікавим для компаній придбання залізничних вагонів. По-друге, необхідно вирішити питання зі зрошенням, адже на півдні й південному сході України існують серйозні проблеми з іригацією. Якщо нам вдасться це зробити, то ефективність використання земель в цих областях зросте мінімум в два рази. Я впевнений, що завдяки цьому Україна стане справжньою годувальницею світу.

- Але зерно - це сировина. А ключова аграрна мета, зазначена в програмі діяльності уряду, - перетво-

**рення України з постачальника си-
ровини на експортера продукції з до-
даною вартістю. Що Мінагропрод
може зробити для досягнення цієї
мети?**

- В першу чергу, міністерство може створювати умови для цього. Будемо вирішувати питання, пов'язані з дерегуляцією, простотою ведення бізнесу, підтримкою малих підприємців. До того ж є блок питань, пов'язаних зі стабільністю. Ми хочемо навести порядок на ринку оренди землі, щоб інвестор розумів, що він інвестує не на рік-два, і його з цієї землі не викинуть. Тому зараз на законодавчому рівні ми займаємося питанням довгострокової оренди. На нашу думку, вона повинна складати не менше семи років.

- Торік одним з найбільш дискусійних питань в аграрному співтоваристві була можлива ліквідація системи пільгового оподаткування АПК, на якій наполягає МВФ. Яким чином, на вашу думку, аграрії повинні обкладатися податками?

- Так, дійсно були ідеї перевести галузь на загальну систему оподаткування. Але ми повинні розуміти, що приховане субсидування за допомогою податків - це загальносвітова практика. Якщо поррахувати підтримку сільського господарства в ЄС, то це - близько 450 євро на гектар, тоді як у нас - близько 50 доларів. До того ж у бюджеті, у зв'язку з ситуацією в країні, не передбачені дотації для галузі. Цього року не буде дотацій для тваринників, виноградарів, садівників і т.д. До того ж прийнято рішення про скасування експортного ПДВ і для виробників зерна. Це дуже серйозно зачепить нашу галузь.

- Зміни до Податкового кодексу, що були прийняті Радою в кінці грудня минулого року, і справді виявилися неприємним сюрпризом для аграріїв. Це і підвищення земельного податку, і можливе введення мит на насіння, добрива, засоби захисту рослин, і скасування експортного ПДВ для зерна й технічних культур. Чи не стане це занадто болючим ударом по галузі?

- Всі галузі отримали неприємні сюрпризи. І називати це болючим ударом я б не став, тому що ми повинні

розуміти, в яких умовах зараз перебуває країна. У нас йде війна на сході, окупований Крим, необхідні колосальні кошти на фінансування армії. З бюджету на ці цілі буде виділено близько 86 млрд грн, а це - 5% ВВП. Тому логіка податкових нововведень проста: аби не годувати армію агресора, необхідно знайти гроші, щоб нагодувати свою армію. Всі розуміють, і бізнес в тому числі, що легко не буде. Рік буде непростий, але я думаю, що ми зможемо пройти його достойно.

- Одними з ваших перших рішень на посаді міністра було звільнення керівництва Державної продовольчо-зернової корпорації, пов'язаної тримільярдным кредитом з Китаєм, і «Укрспирту». В якому стані знаходяться ці компанії?

- В ДПЗКУ ситуація з виконанням китайського контракту до початку грудня, як я вважаю, була критичною. В даний час нам вдалося її серйозно вирівняти. Думаю, найближчим часом ми вже чітко будемо знати, скільки і куди було відвантажено... Відносно минулого керівництва ДПЗКУ і «Укрспирту» є десятки кримінальних справ. Керівник «Укрспирту» зараз переховується. До нього є серйозні претензії. Ми працюємо спільно з ГПУ, окремо йдуть перевірки інших органів. Очевидно, що необхідно провести аудит ДПЗКУ і «Укрспирту». Ми зараз чекаємо пропозицій від компаній «великої четвірки». Хочемо зрозуміти, в якому стані ДПЗКУ і «Укрспирт» і що з ними відбувалося останнім часом. Плюс хочемо їх залучити до корпоративного управління, щоб зробити більш прозорими.

- Чи має бути «Укрспирт» приватизований?

- Думаю, що спочатку потрібно навести порядок. Провести аудит, розібратися з фіскальною службою і тими кримінальними справами, які відкриті проти компанії. Щоб компанію продавати, потрібно її підготувати, розробити концепцію. «Укрспирт» займається як виробництвом спирту, так і біоетанолу, а це - два різних напрямки. Вважаю, що біоетанольний напрям взагалі має бути одним з ключових для нашої країни. У Росії є «Газпром» і нафта, а у нас - аграрний сектор і куку-

рудза, і це - теж енергія. У нас є всі шанси стати енергетично незалежними.

- Уряд у своїй програмі заявив про намір сприяти залученню на 1 млрд дол. кредитів у АПК від міжнародних фінансових інститутів в 2015 році. Чи ведуться вже переговори і хто готовий фінансувати українське сільське господарство?

- Переговори не просто ведуться. Наприкінці року вже була задекларована цифра в 400 млн доларів, які будуть спрямовані на підтримку малого та середнього бізнесу через ЄБРР. Але ці гроші підуть не тільки на АПК, а й на інші сектори економіки. Також ведуться переговори з великими фінансовими донорами, які будуть виділяти гроші українським банкам для кредитування сільського господарства. Ця схема працювала й раніше, ми просто хочемо, щоб вона розвивалася й далі. До того ж, у нас не так давно була зустріч в Нацбанку. Зібралися ключові банкіри, представники як великого, так і малого та середнього аграрного бізнесу. Говорили про проблеми з валютним регулюванням, про те, як бути з фінансуванням весняної посівної кампанії. У нас реально назріває проблема з фінансування посівної, бо треба знайти ресурс для закупівлі палива, насіння, добрив. Банки задекларували, що аграрна галузь залишається для них пріоритетною, так як вона все ще може утримувати прибутковість і дає найбільшу в країні валютну виручку. Незважаючи на те, що в 2014 році були і гучні банкрутства, і розпочато ряд процесів з реструктуризації боргів аграрних компаній, банки розуміють, що таке загальний стан економіки і не втрачають інтересу до галузі.

- У чому, на вашу думку, має полягати державна підтримка АПК?

- В першу чергу, це те, про що я вже неодноразово говорив - спрощення умов ведення бізнесу, дерегуляція галузі. А якщо говорити про пряму підтримку, то нам би дуже хотілося отримати якусь компенсацію банківських відсотків за кредитами, хотілося б мати цільові програми по тваринництву. Але давайте виходити з реалій. Для всіх цих програм потрібен фінансовий ресурс, а його зараз у держави немає.